

ASIA Päätös ympäristönsuojelulain (527/2014) 136 §:n mukaisen pilaantuneen maaperän puhdistamista koskevan ilmoituksen hyväksynnästä

Asian vireille tulo ja esitetyt asiakirjat

Ilmoitus pilaantuneen maaperän puhdistamisesta on jätetty Pohjois-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle 9.8.2019. Ilmoituksen liitteessä on esitetty Geobotnia Oy:n laatima pilaantuneisuustutkimus (Maaperän pilaantuneisuuden tutkimusraportti, Ranta-Toppilan pienvenesatama, Oulun kaupunki, 13.12.2017).

ILMOITUKSEN TEKIJÄ

Oulun kaupunki, Yhdyskunta- ja ympäristöpalvelut, Maa- ja mittaus

PUHDISTETTAVAN ALUEEN SIJAINTI, ALUEEN OMISTAJA

Kunta	Oulu
Katuosoite tai muu osoitetieto	Merivirrantie, 90520 OULU
Kiinteistötunnus	564-57-9906-0
Omistaja	Oulun kaupunki

TOIMINNAN ILMOITUSVELVOLLISUUS JA VIRANOMAISEN TOIMIVALTA

Ympäristönsuojelulaki (527/2014) 136 §

ILMOITUKSESSA ESITETYT TIEDOT

Puhdistettavan alueen ympäristö, sen sijainti ja käyttötarkoitus

Kohde sijaitsee Oulun kaupungin Toppilan kaupunginosassa Toppilansalmen alueella. Alueelle on suunnitteilla 300 veneen pienvenesatama, jonka yhteydessä tehdään myös sedimentin ruoppauksia.

Pienvenesatama on asemakaavan mukaan liikennealuetta (LV).

Kohteen toimintahistoria

Toppilan alueella on ollut teollista toimintaa 1870-luvun lopulta 1970-luvun lopulle asti. Toppilansalmi rantoineen on ollut Oulun merkittävä satama, varasto- ja teollisuusalue. Alueen rannassa sijaitseva entinen sahan voimalarakennus sekä sen edustalla sijaitseva telakka ovat pelastuslaitoksen käytössä. Nykyisellä metsittyneellä maa-alueella on ollut aikoinaan mm. Toppilan saha ja sahan lautatarha aina 1800-luvun lopusta vuoteen 1930 saakka, minkä jälkeen alue on toiminut Toppilan sellutehtaan varastokenttänä aina 1970-luvun alkuun saakka. Nykyinen pelastuslaitoksen käytössä öljyntorjunta-asemana oleva rakennus on Toppilan sahan entinen höyryvoimala.

Maaperä, pohjavesi

Maanpinnan korkeusasema vaihtelee tutkimusalueella välillä -0,75...+2,34. Tutkitun alueen rantaosassa ja aallonmurtajalla on vaihtelevasti täytemaata 0...2,5 m paksuudelta. Rakeisuudeltaan täytemaa on hienoa hiekkaa ja hiekkamoreenia. Paikoittain täytemaan seassa voi olla orgaanista ainesta, jolloin vesipitoisuus voi nousta korkeaksi. Täytemaan vesipitoisuus vaihtelee välillä 7...32 paino-%. Tutkimusalueen länsiosan aallonmurtajalla täytemaata on noin 4,5...5,5 m paksuinen kerros.

Täytemaan alla on löyhässä tilassa oleva silttinen hiekkakerros, jonka kerrospaksuus vaihtelee noin 3,0...11,0 m välillä ja vesipitoisuus 27...39 paino-%. Kerroksessa havaittiin paikoin humusta. Löyhän kerroksen pohjalle on kerrostunut ohut hienempi savisen siltin tai siltin muodostama kerros, missä vesipitoisuus vaihtelee 35...57 paino-% ja paksuus 0...2,5 m välillä.

Löyhän silttisen hiekkakerroksen tai silttikerroksen alla on tiivis maakerros, joka on pintaosastaan rakeisuudeltaan silttiä. Pintakerroksen vesipitoisuus vaihtelee välillä 19...23 paino-%.

Pienvenesatama sijoittuu Muhos muodostuman reuna-alueelle. Kiinteä kallionpinta on todennäköisesti varsin syvällä maanpinnasta.

Aikaisempien tutkimusten perusteella pohjavedenpinta on havaittu (10.5.1995–19.2.1996) vaihtelevan välillä +0,32...+0,91 (0,94...1,53 m maanpinnasta).

Toppilansalmen alaveden pinta on tasolla -1,19, keskivesi tasolla +0,12 ja HW +1,96.

Maaperän ja pohjaveden pilaantuneisuustutkimukset ja tutkimustulokset

Ranta-Toppilan kaava-alue (maa-alue) on tutkittu aikaisemmin vuosina 1995-2015. Vuosina 1995-2013 tehdyt tutkimukset on kuvattu Pöyry Finland Oy:n laatimassa kunnostussuunnitelmassa (16X185331, 25.8.2014). Vuonna 2015 tehdyt tarkentavat tutkimukset on kuvattu raportissa "Ranta-Toppilan kaivumaiden hyödyntäminen puistorakentamisessa" (Pöyry Finland Oy, 101001052, 11.11.2015). Ruopattavan satama-altaan tutkimukset on esitetty raportissa "Ruopattavan satamaaltaan sedimenttitutkimusraportti" (Pöyry Finland Oy, 101002027, 8.8.2017). Lisäksi maa-alueella tehtiin täydentäviä pilaantuneisuustutkimuksia Ramboll Finland Oy:n toimesta huhtikuussa 2017.

Tutkimukset on esitetty raportissa "Ranta-Toppilan PIMA, Öljyvaraston ja välivaraston alueen pilaantuneisuustutkimus" (Ramboll Finland Oy, 31.5.2017). Kaikki aikaisemmin tehdyt tutkimukset sekä viimeisimmät tutkimukset on koottu samaan tutkimuskarttaan, joka on esitetty liitteenä. Geobotnia Oy on tehnyt kohteessa lisätutkimuksia syyskuussa 2017. Seuraavaan taulukkoon on koottu alueella tehdyt tutkimustulokset, joissa raja-arvot ylittyivät.

Näytepiste	Syvyys [m]	Raskasmetallianalyysit											VOC-yhdisteet
		As [mg/kg]	Cd [mg/kg]	Co [mg/kg]	Cr [mg/kg]	Cu [mg/kg]	Ni [mg/kg]	Sb [mg/kg]	V [mg/kg]	Zn [mg/kg]	Pb [mg/kg]	Hg [mg/kg]	Tolueni [mg/kg]
Luontainen pit.		1	0,03	8	31	22	17	0,02	38	31	5	0,005	
Kynnysarvo (VNA)		5	1	20	100	100	50	2	100	200	60	0,5	1
Alempi ohjearvo (VNA)		50	10	100	200	150	100	10	150	250	200	2	5
Ylempi ohjearvo (VNA)		100	20	250	300	200	150	50	250	400	750	5	25
Oneclmät raja-arvo		1000	100	1000	1000	2500	1000	2500	10000	2500	2500	1000	
Ramboll 4/2017													
RK3	1,5-2,0	3,4	<0,3	26	16	31	18	<3	23	97	24	0,28	
RK4	0,4-0,5	20	10	35	26	94	79	<3	63	1600	24	0,17	
RK5	1,0-1,2	13	0,82	170	32	180	120	3,1	61	410	16	<0,04	
RK5	1,2-1,5	15	5,8	1300	16	660	110	3,6	28	1900	35	0,1	
Geobotnia 9/2017													
GK05	0,5												8,9
GK09	1,7	<3	2,3	31	10	210	18	<2	11	370	<3		

Alueen maaperä on tutkimusten perusteella pilaantunut raskasmetalleilla (koboltti, kupari, sinkki). Kobolttin pitoisuus ylittää Vna 214/2007 mukaisen vaarallisen jätteen raja-arvon yhdessä pisteessä noin 380 m²:n alueella ja maa-ainesten määrä on arviolta 570 m³. Kuparin ja sinkin pitoisuudet ylittävät VNa 214/2007 asetuksen mukaiset haitta-aineiden ylemmät ohjearvotasot noin 970 m²:n alueella ja maa-ainesten määrä on noin 1 970 m³. Pilaantunutta maa-ainesta arvioidaan olevan yhteensä noin 2 600 m³, jotka toimitetaan ympäristöluvalliseen vastaanottoaikaan.

Pienvenesatamasta poistetaan kaikki puuperäinen materiaali, jota on noin 6 340 m³. Tästä materiaalista arviolta 5 240 m³:ssa raskasmetallien haitta-ainepitoisuus alittaa VNa 214/2007 asetuksen ylempään ohjearvotason. Puuperäisestä materiaalista arviolta 1 100 m³:ssa ylittyy raskasmetallien osalta ylempi ohjearvotaso.

Pilaantuneisuuden ja puhdistustarpeen arviointi

Ilmoituksessa on esitetty edellä esitettyssä taulukossa valtioneuvoston asetuksen VNa 214/2007 mukaiset kynnys- ja ohjearvot sekä vaarallisen jätteen raja-arvot tässä kohteessa tutkittujen haitta-aineiden osalta.

Asemakaavassa korttelin kaavamerkintä on LV, jolla osoitetaan venesatamia tai venevalkamia ja näihin liittyviä rakennelmia varten varattavat alueet. Alue tulee olemaan liikennealuetta, jonka takia pilaantuneisuutta ja kunnostustarvetta on arvioitu ylempään ohjearvon perusteella.

Tutkimuksissa on havaittu maaperässä puuta/parkkia, laudan kappaleita, lankkuja yms. puuperäistä materiaalia. Oulun kaupunki on ilmoittanut, että puuperäiset materiaalit poistetaan pienvenesataman suunnittelualueelta maa-alueiden osalta riippumatta niiden pilaantuneisuudesta.

Alueelta poistetaan ylempään ohjearvon ylittävä metalleilla pilaantunut maa-aines, noin 2600 m³. Alueelle jää maa-aines, jonka haitta-ainepitoisuus alittaa ylempään ohjearvon.

Riskinarviolle tai jatkotoimenpiteille kunnostuksen jälkeen ei katsota olevan tarvetta, sillä alueelle ei jää maamassoja, joissa haitta-ainepitoisuudet ylittävät VNa 214/2007 ylempään ohjearvotason.

Puhdistustavoitteet

Pienvenesatama on asemakaavan mukaista liikennealuetta, jonka puhdistustavoitteeksi esitetään Vna 214/2007 asetuksen mukaisia maaperän haitallisten aineiden ylempiä ohjearvoja.

Puhdistusmenetelmä ja jätteiden käsittely, maa-ainesten hyödyntäminen

Puhdistus toteutetaan massanvaihdolla. Massanvaihdossa pilaantuneet, VNa 214/2007 asetuksen mukaiset yli ylemmän ohjearvotason raskasmetallipitoiset maamassat (noin 2 600 m³) kaivetaan suoraan kuljetuskalustoon ilman välivaiheita, ja tarvittaessa erotellaan muista pilaantumattomista ja/tai puuperäisistä massoista ja kuljetetaan ympäristöluvalliseen vastaanottoaikaan ympäristötekniikan valvojan ohjauksessa.

Maamassat (arviolta noin 33 900 m³), joissa haitta-ainepitoisuudet ovat alle VNa 214/2007 asetuksen ylempien ohjearvotason käytetään täyttömassoina pienvenesataman alueella veneiden talvisäilytyspaikan rakennekerron alapinnan tason +1,3 m alapuolella ja hyödynnetään ilmoituksen liitteenä olevien sataman piirustusten mukaisesti.

Pienvenesataman alueelta poistettava puuperäinen, raskasmetalleja alle ylemmän ohjearvotason sisältävä materiaali (arviolta noin 5 240 m³) on ilmoituksen mukaan suunniteltu sijoitettavan maisemakumpuun laboratoriotulosten, liukoisuustulosten sekä myöhemmin Pohjois-Suomen aluehallintoviraston muutoslupahakemuksesta annettavan ympäristölupapäätöksen ehtojen mukaisesti. Pienvenesataman alueelta poistettava puuperäinen, raskasmetalleja yli VNa 214/2007 asetuksen ylemmän ohjearvotason sisältävä materiaali (arviolta noin 1 100 m³) on ilmoituksessa esitetty välivarastoitavan aumamuovilla peitettynä Taskilan asfalttikentälle laboratoriotulosten ja välivarastointilupahakemuksesta myöhemmin annettavan välivarastointilupapäätöksen mukaisesti. Materiaali on ilmoituksen mukaan tarkoitus toimittaa ympäristöluvalliseen vastaanottoaikaan vuoden 2020 aikana, kun selvitykset materiaalin esikäsittelystä ja loppusijoituksesta hankintoineen on tehty.

Mikäli rakentamisen tai kunnostamisen aikana kaivantoihin kertyy vettä, arvioidaan veden laatua aistinvaraisesti ennen veden pumppaamista hulevesiviemäriin/maastoon. Mikäli epäillään veden sisältävän haitta-aineita /havaitaan esimerkiksi öljykalvo, tai öljyn hajua), otetaan kaivantovedestä vesinäytteet, joiden perusteella arvioidaan veden käsittelytarve. Haitta-aineita sisältävät kaivantovedet puhdistetaan siirrettävällä öljynerotinkalustolla ja/tai aktiivihiihiisuodatuksella, minkä jälkeen puhdistetut kaivantovedet johdetaan hulevesiviemäriin/maastoon.

Menetelmän kuvaus ja työn valvonta

Ympäristötekniikan valvoja ohjaa kenttämittareilla ja laboratorioanalyysien perusteella kunnostuksen laajuutta, maa-ainesten ja jätteiden laatua. Ympäristötekniikan valvoja ottaa edustavat jäännöspitoisuusnäytteet kaivannon pohjasta ja seinämistä ja varmistaa kunnostuksen riittävän laajuuden. Ympäristötekniikan valvoja vastaa siitä, että pilaantuneet ja hyötykäyttävät maa-ainekset sekä jätteet kaivetaan ja kuljetetaan ennalta sovittuihin

vastaanottopaikkoihin lainsäädännön ja viranomaislupien ja tilaajan ohjeiden mukaisesti.

Ympäristötekniinen valvoja vastaa kunnostustyön aikana yhteydenpidosta ympäristöviranomaisiin sekä hankkeen loppuraportoinnista ympäristöviranomaisille. Loppuraportissa esitetään mm. työn toteutustapa vastaanottopaikkoineen, kunnostettujen massojen määrä ja kuormakohtaiset pitoisuustasot, siirtoasiakirjat, hyötykäytettyjen massojen määrä, sijainti ja pitoisuustasot sekä muut olennaiset seikat.

Puhdistamisen ympäristövaikutukset ja haittojen ehkäisy

Kunnostusalueelta ympäristöluvalliseen vastaanottopaikkaan poistettavat yli VNa 214/2007 asetuksen ylemmän ohjearvotason maa-ainekset peitetään tarvittaessa kuljetuksen ajaksi kuormapeitteillä ympäristötekniisen valvojan harkinnan mukaan siten, ettei kunnostustoimilla aiheuteta pölyämistä tai muuta ympäristön pilaantumisen vaaraa ottaen huomioon maa-aineksissa todetut haitta-aineet ja niiden pitoisuudet, sääolosuhteet, kuljetusmatka vastaanottopaikkaan.

Aikataulu

Maaperän puhdistustyö on tarkoitus aloittaa syyskuussa 2019.

ILMOITUKSEN KÄSITTELY

Tarkastus alueella

Kohdealueen tarkastamista ennen päätöksen antamista ei ole pidetty tarpeellisena.

Tiedottaminen

Ilmoitus pilaantuneen maaperän kunnostamisesta on toimitettu tiedoksi kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle. Kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisen edustaja on todennut, että on syytä kiinnittää huomiota puuperäisen jätteen varastointiin, jos esitetyt luvat eivät toteudu, lisäksi varastoinnin haittomuus on syytä varmistaa.

MERKINTÄ

Venesataman ruoppausta ja ruoppausmassoja koskee Pohjois-Suomen aluehallintoviraston 5.11.2018 antama lupapäätös dnro PSAVI/1894/2018.

VIRANOMAISEN RATKAISU

Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus on tarkastanut Oulun kaupungin ilmoituksen. Kunnostustyö voidaan toteuttaa ilmoituksen mukaisesti. Lisäksi kunnostustyössä tulee ottaa huomioon seuraavat määräykset (1-10):

Kunnostustavoite

1. Kunnostusmenetelmänä voidaan käyttää ilmoituksessa esitettyä massanvaihtoa.

Kohteen maaperä tulee puhdistaa siten, että kunnostettavalla alueella saavutetaan haitallisten aineiden osalta seuraavat valtioneuvoston maaperän

pilaantuneisuuden ja puhdistustarpeen arvioinnista antamaan asetukseen (214/2007, PIMA-asetus) perustuvat ylemmät ohjearvotasot.

Haitta-aine	Ylempi ohjearvo, mg/kg
Arseeni	100
Kadmium	20
Koboltti	250
Kromi	300
Kupari	200
Nikkeli	150
Antimoni	50
Vanadiini	250
Sinkki	400
Lyijy	750
Elohopea	5
Tolueeni	25

Jos maaperässä todetaan valtioneuvoston asetuksen 214/2007 mukaiset kynnysarvot tai alueen taustapitoisuudet ylittävinä pitoisuuksina muita kuin edellä esitettyjä haitta-aineita, on maaperän pilaantuneisuus ja puhdistustarve arvioitava näiden haitta-aineiden osalta valtioneuvoston asetuksen 214/2007 mukaisesti. Jos kyseiset maa-ainekset kuitenkin poistetaan alueelta jo määräyksen mukaisten kunnostustavoitteiden saavuttamiseksi, ei arviointia tarvitse tehdä.

Maaperässä vapaana faasina olevat haitta-aineet tulee poistaa maaperästä.

2. Mikäli kaivutyön kuluessa tehtävät havainnot maaperän tai pohjaveden pilaantuneisuudesta tai riskeistä poikkeavat olennaisesti kohteen ilmoituksen ja pilaantuneisuustutkimuksen lähtötiedoista ja maaperän kunnostustavoitteita ei saavuteta, on ilmoituksen tekijän/kunnostuksesta vastaavan tahon toimitettava Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskukselle riskinarviointi raja-arvojen ylittävien jäännöspitoisuuksien mahdollisista vaikutuksista ympäristölle ja terveydelle sekä mahdollisten jatkotoimenpiteiden ja/tai tarkkailun tarve. Riskinarvioinnin tulee olla PIMA-asetuksen sekä Ympäristöhallinnon ohjeen 6/2014 mukainen riskinarviointi.

Riskinarvio ja jatkotoimenpidesuunnitelma on toimitettava Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskukselle ja tiedoksi kunnan

ympäristönsuojeluviranomaiselle. Riskinarvioinnin perusteella ELY-keskus voi tarvittaessa antaa ohjeita tai määräyksiä jatkotoimenpiteistä.

Jätteiden käsittely, haitta-ainepitoisten maa-aineisten käsittely

3. Kaivettuja, pilaantuneita maa-aineksia tai muuta jätettä ei saa hylätä, eikä käsitellä hallitsemattomasti. Maa-aineksen haitta-ainepitoisuuden selvittämiseksi, näytteitä on otettava siten, että eri käsittelypaikkoihin toimitettavien maa-ainesten haitta-ainepitoisuudet on edustavasti selvitetty. Pilaantuneet maa-ainekset ja alueelta mahdollisesti kaivutyön aikana esiin tulevat jätteet on toimitettava käsiteltäväksi laitokseen, jonka ympäristönsuojelulain mukaisessa luvassa on hyväksytty kyseisen jätteen vastaanotto. Pilaantuneet maat on pidettävä erillään.
4. Kaivettaessa pilaantunutta maaperää ja kuljettaessa pilaantuneita maa-aineksia on huolehdittava, että maa-aines ei aiheuta ympäristön pilaantumisen vaaraa. Maa-aineksen pölyäminen on kuormauksessa ja kuljetuksessa estettävä. Tarvittaessa kuormat on kastettava tai peitettävä kuormapeitteillä. Pilaantuneen maa-aineksen haltijan velvollisuus on laatia siirtoasiakirja, joka kulkee jätteen siirron mukana ja luovutetaan jätteen vastaanottajalle. Jätteen haltijan ja vastaanottajan on säilytettävä allekirjoittamansa siirtoasiakirja tai sen jäljennös 3 vuoden ajan allekirjoituksesta.

Jätteen saa antaa kuljetettavaksi vain jätehuoltorekisteriin hyväksytylle toiminnanharjoittajalle.

5. Jos kaivutyön yhteydessä joudutaan poistamaan ylemmän ohjearvotason alittavia maa-aineksia, voidaan niitä hyödyntää kohteen kaivantojen täytöissä. Hyötykäytetyistä maa-aineksista ei saa aiheutua vaaraa tai haittaa ympäristölle tai terveydelle kiinteistön tulevassa käytössä. Mahdollisten hyötykäytettyjen haitta-ainepitoisten maa-aineiden haitta-ainepitoisuudet ja sijoituspaikat on dokumentoitava ja esitettävä loppuraportissa.

Mikäli kaivettuja haitta-ainepitoisia maa-aineksia joudutaan pakottavasta syystä varastoimaan kunnostustyömaalla, on välivarastoinnin oltava mahdollisimman lyhytaikaista ja se on toteutettava siten, ettei siitä aiheudu maaperän pilaantumista, pilaantumattoman ja haitta-ainepitoisen maa-aineksen sekoittumista, haitta-ainepitoisen maa-aineksen pölyämistä, haitta-ainepitoisten suoto-/valumavesien muodostumista tai muuta terveys- tai ympäristöhaittaa.

Kunnostuksen valvonta ja tiedottaminen

6. Kunnostustyölle on nimettävä valvoja, jolla on tarvittava kokemus ja pätevyys pilaantuneen maaperän kunnostukseen, näytteenottoon ja kunnostustöiden valvontaan. Valvojan yhteystiedot on ilmoitettava ennen töiden aloittamista Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskukselle sekä kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle. Valvojan tulee laatia kunnostustyöstä pöytäkirja/työmaapäiväkirja. Pöytäkirja on säilytettävä vähintään viiden vuoden ajan ja se on pyynnöstä esitettävä valvontaviranomaiselle.

7. Määräyksen 1 tarkoittamat puhdistustasot on varmennettava riittäväillä kenttä- ja laboratorionäytteillä. Kenttätestien tulosten varmistamiseksi tulee riittävä määrä jäännöspitoisuusnäytteistä analysoida laboratoriossa. Analysoinnin tulee tapahtua akkreditoitussa laboratoriossa.
8. Kunnostuksen alkamisesta on ilmoitettava viimeistään viikkoa ennen töiden aloittamista Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskukselle, kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle ja tarvittaessa myös häiriintyville kohteille. Työn aikana ilmenevistä poikkeuksellisista tapahtumista (esimerkiksi kunnostustyön suunnitelmasta poikkeaminen) ja päästöistä on viipymättä ilmoitettava Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskukselle ja kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle. Toiminnanharjoittajan on viipymättä ryhdyttävä tarpeellisiin toimiin pilaantumisen tai sen vaaran ehkäisemiseksi tai jos pilaantumista on jo aiheutunut, sen rajoittamiseksi mahdollisimman vähäiseksi. Jos poikkeuksellisesta tilanteesta voi aiheutua välitön onnettomuusriski, tapauksesta on ilmoitettava viivytyksettä myös alueelliselle pelastuslaitokselle.

Tarkkailu ja raportointi

9. Kaivantoihin työn aikana mahdollisesti kertyvä haitta-ainepitoinen vesi tulee tutkia ja tarvittaessa toimittaa käsiteltäväksi luvan omaavaan laitokseen tai käsitellä muulla valvontaviranomaisen hyväksymällä tavalla. Jätevesiviemäriin johdettaessa tulee asia sopia viemärlaitoksen kanssa.
10. Kunnostustyöstä on laadittava loppuraportti, joka on toimitettava Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskukselle ja kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle viimeistään kolmen kuukauden kuluessa töiden suorittamisesta. Loppuraportti tulee laatia Ympäristöopas 2010, Pilaantuneen maa-alueen kunnostuksen loppuraportti-ohjeen mukaisesti.

PÄÄTÖKSEN PERUSTELUT

Yleiset perustelut

Ympäristösuojelulain (527/2014) 136 §:n mukaan maaperän ja pohjaveden puhdistamiseen pilaantuneella alueella sekä puhdistamisen yhteydessä kaivetun maa-aineksen hyödyntäminen kaivualueella tai poistamiseen toimitettavaksi muualla käsiteltäväksi voidaan ryhtyä tekemällä siitä ilmoitus valtion valvontaviranomaiselle, jos puhdistaminen ei 4 luvun nojalla edellytä ympäristölupaa.

Valtion valvontaviranomainen tarkastaa ilmoituksen ja tekee sen johdosta päätöksen. Päätöksessä on annettava tarpeelliset määräykset pilaantuneen alueen puhdistamisesta, puhdistamisen tavoitteista ja maa-aineksen hyödyntämisestä sekä tarkkailusta. Pilaantuneen alueen puhdistamisen on katettava toimet, jotka ovat tarpeen pilaavien aineiden poistamiseksi, vähentämiseksi, leviämisen estämiseksi ja hallitsemiseksi.

Pienvenesataman ruoppausta koskee Pohjois-Suomen aluehallintoviraston antama lupapäätös. Ruoppausmassoihin ei oteta kantaa tässä maaperän kunnostamista koskevassa päätöksessä.

Perustelut puhdistusta koskeville määräyksille

Valtioneuvoston asetuksessa maaperän pilaantuneisuuden ja puhdistustarpeen arvioinnista (214/2007) säädetään maaperässä yleisimmin esiintyvien haitallisten aineiden kynnysarvot, alemmat ohjearvot ja ylemmät ohjearvot, joita käytetään apuna maaperän pilaantuneisuuden ja puhdistustarpeen arvioinnissa. Mikäli yhden tai useamman haitta-aineen pitoisuus maaperässä ylittää kynnysarvon, on maaperän pilaantuneisuus ja puhdistustarve arvioitava. Maaperää pidetään yleensä pilaantuneena, jollei arvioinnista muuta johdu: 1) alueella, jota käytetään teollisuus-, varasto- tai liikennealueena taikka muuna vastaavana alueena, jos yhden tai useamman aineen pitoisuus ylittää säädetyn ylemmän ohjearvon; 2) muulla kuin 1 kohdassa tarkoitettulla alueella, jos yhden tai useamman aineen pitoisuus ylittää säädetyn alemman ohjearvon.

Puhdistamisesta vastaava taho on ilmoituksessa esittänyt, että puhdistamisen tavoitteena kohteessa ovat ylemmät ohjearvotasot.

Ilmoituksessa esitetty puhdistamisen tavoite ja menetelmä on hyväksytty. Kunnostustavoite on riittävä ottaen huomioon alueen asemakaavan mukaisen käyttötarkoituksen venesatamana/liikennealueena. (Määräys 1.)

Mikäli kunnostusmenetelmällä ei päästä kunnostustavoitteeseen voi Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus hyväksyä perustellusta pyynnöstä poikkeamisen edellä asetetusta kunnostustavoitteesta. Päätöksestä poikkeamisen edellytyksenä on että, riskinarvioinnin ja mahdollisen jatkotoimenpidesuunnitelman perusteella voidaan luotettavasti osoittaa, että kohdealueeseen jääneistä haitta-aineista ei pitkänkään ajan kuluessa aiheudu vaaraa tai haittaa ympäristölle ja/tai terveydelle eikä haitta-aineiden leviämistä pääse tapahtumaan. (Määräys 2.)

Ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttavassa toiminnossa sovelletaan varovaisuus- ja huolellisuusperiaatetta. Jätteet on kerättävä ja pidettävä erillään jätehuollon kaikissa vaiheissa siinä laajuudessa, kuin se on terveydelle tai ympäristölle aiheutuvan vaaran tai haitan ehkäisemiseksi taikka jätehuollon asianmukaisen järjestämisen kannalta tarpeellista sekä teknisesti ja taloudellisesti mahdollista. Pilaantumisen ehkäisemiseksi on perusteltua viedä poistettavat maa-ainekset ja alueelta mahdollisesti kaivutyön aikana esiin tulevat jätteet sellaiseen käsittelypaikkaan, jolla on lainvoimainen ympäristölupa ottaa vastaan ja käsitellä kyseisiä jätteitä. (Määräys 3.)

Pilaantuneiden maa-ainesten käsittelystä, välivarastoinnista, kuormauksesta ja kuljetuksesta on tarpeen antaa määräykset, ettei kunnostustöistä aiheudu ympäristön pilaantumisen vaaraa tai terveyshaittaa.

Jätelain 121 §:n mukaan jätteen haltijan on laadittava siirtoasiakirja mm. pilaantuneesta maa-aineksesta, joka siirretään ja luovutetaan 29 §:ssä tarkoitettulle vastaanottajalle. Siirtoasiakirjavelvollisuutta sovellettaessa maa-ainejäte voidaan katsoa pilaantuneeksi yleensä silloin, kun sen haitta-ainepitoisuudet ylittävät PIMA-asetuksen mukaisen alemman ohjearvon. Siirtoasiakirjassa on oltava valvonnan ja seurannan kannalta tarpeelliset tiedot jätteen lajista, laadusta, määrästä, alkuperästä, toimituspaikasta ja -päivämäärästä sekä kuljettajasta. Jätelain 29 §:n mukaan jätteen saa luovuttaa vain jätehuoltorekisteriin hyväksytyille kuljettajalle. (Määräys 4.)

Kestävän kunnostuksen periaatteet huomioiden, kunnostusalueella kaivannoissa voidaan käyttää ilmoituksessa esitetyn mukaisesti kunnostuksen tavoitetasoa alittavia maa-aineksia. Dokumentointia on edellytetty valvonnallisista syistä.

Mikäli pilaantuneita massoja joudutaan välivarastoimaan alueella, lisäpilaantumisen estämiseksi varastointiajan tulee olla lyhyt ja maaperän pilaantumattomuus varastoinnin jälkeen on syytä varmistaa. Tarvittaessa pilaantuneiden massojen peittämisellä estetään lisäpilaantuminen kiinteistöllä. (Määräys 5.)

Valvojan nimeämisellä varmistetaan, että kunnostus toteutetaan asianmukaisesti ja tiedonkulku työn aikana on sujuvaa. Määräyksessä mainittujen tietojen dokumentointi on tarpeen kunnostustyön asianmukaisen toteutumisen, valvonnan ja tiedonkulun vuoksi. (Määräys 6.)

Massanvaihdon yhteydessä maaperän pilaantuneisuutta on seurattava kenttätestein mahdollisen pilaantuneisuuden rajaamiseksi. Alueen rajaaminen on varmistettava laboratorioanalyysillä. Laboratorioanalyysillä tarkistetaan kenttämittausten oikeellisuus ja varmennetaan kunnostustavoitteiden toteutuminen. (Määräys 7.)

Valvonnan ja tiedonsaannin kannalta on välttämätöntä, että viranomaisille sekä alueen omistajalle ja naapureille toimitetaan tieto kunnostustöiden suunnitellusta ajankohdasta ennen töiden aloittamista. Ilmoitusvelvollisuus poikkeustilanteista on määrätty toiminnan valvontaa varten. Määräys pilaantumisen torjuntavelvollisuudesta on annettu välittömän pilaantumisen ehkäisemiseksi ja haittojen minimoimiseksi. (Määräys 8.)

Haitta-aineita mahdollisesti sisältävien vesien tutkimisesta on tarpeen antaa määräyksiä, jotta pilaantunut vesi käsitellään asianmukaisesti ja pilaantuneisuuden laajuudesta saadaan käsitys. (Määräys 9.)

Loppuraportin perusteella arvioidaan kunnostuksen lopputuloksen hyväksyttävyyttä sekä mahdolliset jatkotoimenpiteet sekä jälkiseurantarve. (Määräys 10.)

PÄÄTÖKSEN TÄYTÄNTÖÖNPANOKELPOISUUS

Tätä päätöstä on noudatettava mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta. Muutoksenhakuviranomainen voi kieltää täytäntöönpanon.

PÄÄTÖKSEN VOIMASSAOLO JA PERUSTELUT

Tämä päätös on voimassa 30.9.2024 saakka.

Päätös on myönnetty määräaikaisena, koska toiminnanharjoittaja on ilmoittanut maaperän puhdistamisen aloitettavan syksyllä 2019.

SOVELLETUT OIKEUSOHJEET

Ympäristönsuojelulaki (YSL 527/2014) 6 §, 7 §, 14 §, 16 §, 17 §, 23 §, 84 §, 85 §, 133 §, 134 §, 135 §, 136 §, 139 §, 190 §, 191 §, 200 §, 205 §, 209 §

Ympäristönsuojeluasetus (YSA 713/2014) 24 §, 25 §, 26 §

Jätelaki (646/2011) 5 §, 6 §, 8 §, 12 §, 13 §, 15 §, 16 §, 28 §, 29 §, 31 §, 94 §, 118 §, 119 §, 121 §

Valtioneuvoston asetus jätteistä (179/2012) 11 §, 24 §

Valtioneuvoston asetus maaperän pilaantuneisuuden ja puhdistustarpeen arvioinnista (214/2007, PIMA-asetus)

MAKSU JA SEN PERUSTELUT, VALVONNAN MAKSULLISUUS

Maksu 880 €

Maksu määräytyy VNa 1372/2018 (Valtioneuvoston asetus elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten sekä työ- ja elinkeinotoimistojen sekä kehittämis- ja hallintokeskuksen maksullisista suoritteista vuosina 2019 ja 2020) mukaisesti. Pilaantuneen maaperän puhdistamisesta tehtävän ilmoituksen käsittelystä perittävä maksu on 55 € kultakin asian käsittelyyn kuluvalta tunnilta. Tämän päätöksen käsittelyyn kului 16 tuntia.

Valvonnan maksullisuus

Ympäristönsuojelulain 205 §:n mukaan ELY-keskus voi periä maksun valvontatoimista, jotka ovat tarpeen 136 §:n 2 momentissa tarkoitetun päätöksen noudattamisen varmistamiseksi. Maksun suuruus perustuu valtioneuvoston asetukseen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten, työ- ja elinkeinotoimistojen sekä kehittämis- ja hallintokeskuksen maksullisista suoritteista vuosina 2019 ja 2020 (1372/2018) ja sen liitteenä olevaan maksutaulukkoon.

PÄÄTÖKSESTÄ TIEDOTTAMINEN

Päätös Oulun kaupunki, Yhdyskunta- ja ympäristöpalvelut

Jäljennös maksutta:

Oulun kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen (sähköinen)
Geobotnia Oy (sähköinen)
Suomen ympäristökeskus (sähköinen)

Ilmoittaminen kunnan ilmoitustaululla

Pohjois-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus tiedottaa tästä päätöksestä kuuluttamalla Oulun kaupungin ilmoitustaululla ympäristönsuojelulain (527/2014) 85 § mukaisesti.

MAAPERÄN TILAN TIETOJÄRJESTELMÄÄN MERKITSEMINEN

Kunnostuskohteen tiedot on päivitetty ilmoituksessa ja sen liitteessä esitettyjen tietojen pohjalta Maaperän tilan tietojärjestelmään.

MUUTOKSENHAKU

Tähän päätökseen ja päätöksen käsittelystä perittyyn maksuun saa hakea muutosta valittamalla Vaasan hallinto-oikeuteen. Valitusaika päättyy 4.10.2019. Valitusoikeus päätöksestä on YSL 191 §:n mukaan asianosaisella, rekisteröidyllä yhdistyksellä tai säätiöllä, jonka tarkoituksena on ympäristön-, terveyden- tai luonnonsuojelun taikka asuinympäristön viihtyisyyden edistäminen ja jonka toiminta-alueella kysymyksessä olevat ympäristövaikutukset ilmenevät, toiminnan sijaintikunnalla ja muulla kunnalla, jonka alueella toiminnan ympäristövaikutukset ilmenevät, valtion valvontaviranomaisella sekä toiminnan sijaintikunnan ja vaikutusalueen kunnan ympäristönsuojeluviranomaisella ja asiassa yleistä etua valvovalla viranomaisella. Valitusosoitus on liitteenä.

HYVÄKSYNTÄ

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty. Asian on esitellyt ylitarkastaja Maria Säkkinen ja ratkaissut ympäristönsuojeluyksikön päällikkö Juhani Kaakinen.

Liitteet

1. Asiakirjan sähköinen hyväksymismerkintä
2. Kartta tutkimustuloksineen
3. Valitusosoitus

Tämä asiakirja POPELY/1854/2019 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument POPELY/1854/2019 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Säkkinen Maria 03.09.2019 13:04

Ratkaisija Kaakinen Juhani 03.09.2019 13:04

VALITUSOSOITUS

Valitusviranomainen

Tähän päätökseen tyytymätön saa hakea siihen muutosta **Vaasan hallinto-oikeudelta** kirjallisella valituksella.

Valitusaika

Valitusaika on **kolmekymmentä (30) päivää tämän päätöksen antopäivästä**. Valitusaikaa laskettaessa ei antopäivää oteta lukuun. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, lauantai, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, jouluaatto tai juhannusaatto, valitusaika jatkuu vielä seuraavan arkipäivän.

Valituskirjelmän sisältö ja liitteet

Valituskirjelmässä on ilmoitettava:

- 1) päätös, johon haetaan muutosta
- 2) miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi; sekä
- 3) perusteet, joilla muutosta vaaditaan.

Valituskirjelmässä on ilmoitettava valittajan nimi ja kotikunta, sekä postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa.

Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, valituskirjelmässä on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta. Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelämä.

Valituskirjelmään on liitettävä:

- 1) päätös, johon haetaan muutosta, alkuperäisenä tai jäljennöksenä;
- 2) todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta; sekä
- 3) asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Asiamiehen on liitettävä valituskirjelmään valtakirja, jollei päämies ole valtuuttanut häntä suullisesti Vaasan hallinto-oikeudessa. Asianajajan ja yleisen oikeusavustajan tulee kuitenkin esittää valtakirja ainoastaan, jos hallinto-oikeus niin määrää.

Valituksen toimittaminen

Valituskirjelämä liitteineen on toimitettava **Vaasan hallinto-oikeuden kirjaamoon**. Valituskirjelmän voi toimittaa perille henkilökohtaisesti tai valtuutetun asiamiehen välityksellä. Sen voi omalla vastuulla lähettää myös postitse, lähetin välityksellä, telekopiona tai sähköpostitse. Toimitustavasta riippumatta valituskirjelämä on toimitettava niin ajoissa, että se on perillä viimeistään valitusajan päättyessä klo 16.15. Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Oikeudenkäyntimaksu

Tuomioistuinmaksulain (1455/2015) nojalla muutoksenhakijalta peritään asian käsittelystä hallinto-oikeudessa oikeudenkäyntimaksuna 260 euroa. Mainitussa laissa on erikseen säädetty tapauksista, joissa maksua ei peritä.

Vaasan hallinto-oikeuden yhteystiedot

käyntiosoite: Korsholmanpuistikko 43, 65100 VAASA
postiosoite: PL 204, 65101 VAASA
telekopio: 029 56 42760
sähköposti: vaasa.hao@oikeus.fi

puhelin: 029 56 42611
aukioloaika: 8.00 - 16.15